

FUNDACJA
IM. STEFANA
BATOREGO

Masz
Głos

Spotkajmy się!

Jak przy okazji lokalnych
wydarzeń porozmawiać
o samorządzie

Poradnik

Co znajdziesz w tym poradniku

- Słowo wstępu
- Po co rozmawiać o samorządzie – cele
- Menu działań w terenie
- Menu działań online
- Praktyczne porady dla organizatorów wydarzeń lokalnych

Dożynki, festyn, odpust, święto dzielnicy, święto miasta, dni sąsiedzkie, „garażówka”, gminny dzień dziecka – w niemal każdej miejscowości w lecie odbywa się jakaś lokalna uroczystość. Nie brakuje ich też w sezonie jesienno-zimowym: andrzejki, mikołajki, wigilie. Każde z nich to szansa, aby spotkać ze sobą różne grupy ludzi, zintegrować mieszkańców, pomóc im poznać i nawiązać kontakt z przedstawicielami lokalnych władz, choć rzadko myśli się o lokalnych wydarzeniach właśnie w ten sposób.

Lokalne wydarzenia to najlepszy czas na nawiązywanie autentycznych relacji. Dla osób pracujących na co dzień w samorządzie lokalnym to moment, aby usłyszeć głos

słowo wstępu

i potrzeby mieszkańców. Dla mieszkańców to okazja na mniej formalny kontakt z lokalnymi władzami. Jest wiele sposobów, aby obydwu stronom wspólnoty samorządowej dać okazję do spotkania i zachęcić do rozmowy. I o tym przeczytacie w naszym poradniku.

Jeszcze jedna rzecz. Nie musicie organizować wszystkiego od zera – wykorzystajcie wydarzenie, które od lat cieszy się popularnością w Waszej miejscowości i zbiera w jednym miejscu mieszkańców, również tych, którzy być może niekoniecznie interesują się sprawami społecznymi. Może to wydarzenie kulturalne, koncert, zawody sportowe, których wcale nie organizujecie, ale możecie podczas niego zrobić np. stoisko o tematyce samorządowej.

słowo wstępu

Po co rozmawiać o samorządzie

Zanim zdecydujecie, co konkretnie chcecie zorganizować w ramach wydarzenia, aby spotkać ze sobą mieszkańców i lokalne władze, pomyślcie, na jakiej zmianie w relacjach między nimi Wam zależy.

- Być może dążycie do **poznania się** obydwu stron – nie wszyscy, zwłaszcza w większych miejscowościach, znają swoich radnych, mieli okazję z nimi porozmawiać. Poznanie się zmniejszy dystans i ośmieli obie strony do kontaktów.

- Może chcecie przygotować **rozmowę o lokalnym problemie czy pomysł na zmianę**, np. w formie dyżuru z radnymi czy spotkania z udziałem eksperta – zawsze znajdzie się ktoś, kto jest specjalistą w danej dziedzinie; rozejrzyjcie się wśród mieszkańców, warto wykorzystać ich wiedzę.
- Może chcecie **przybliżyć** mieszkańcom, czym zajmują się samorządowcy, kto za jakie sprawy odpowiada, czego można od nich oczekiwać. To ułatwi późniejsze kontakty. Konkursy wiedzy o gminie i samorządzie, quizy i gry planszowe – to przykładowe pomysły.

- Jeśli dystans między samorządowcami a mieszkańcami jest tak duży, że kontaktów wzajemnych jest jak na lekarstwo, dobrze poszukać lekkich pomysłów **na przełamanie lodów** np. w formie rozgrywek sportowych czy gier terenowych.

Działania w terenie

→ Plenerowy dyżur radnych

Zaproście radnych, wójta, burmistrza, prezydenta miasta na spotkanie z mieszkańcami w plenerze podczas lokalnego wydarzenia. **Wyjaśnijcie**, na czym będzie polegał dyżur, czego od nich oczekujecie, ile czasu powinni sobie zarezerwować, czy mają się przygotować do jakichś konkretnych tematów; jeśli **wcześniej zapytaliście** mieszkańców, jakie tematy ich interesują – przekazcie je radnym, ale nie jest to konieczne –

rozmowy podczas dyżuru mogą być spontaniczne. **Zaaranżujcie miejsce** spotkania – postawcie kanapę lub ławkę, stolik, krzesła, aby mieszkańcy mogli wygodnie porozmawiać z przedstawicielami władz o ważnych dla nich sprawach. Zadbajcie o przyjazną przestrzeń, w której ludziom będzie miło spędzić czas, np. osłoniętą od mocnego słońca, przygotujcie wodę do picia. Zadbajcie o widoczność i rozpoznawalność radnych, **przygotujcie naklejki** „Jestem radnym”, „Jestem radną” – [link do naklejki \[plik PDF do druku\]](#).

→ Stanowisko z materiałami edukacyjnymi

Czym zajmują się lokalne władze? Co może radny? Za co odpowiada wójt czy burmistrz? Jaką sprawę załatwimy z którym urzędnikiem? Takiej wiedzy nigdy dość. **Skorzystajcie z materiałów** akcji „Pytaj. Wybieraj. Głosuj” i akcji Masz Głos:

- powieście plakat z kompetencjami gminy, powiatu, województwa – [materiał do pobrania \[plik PDF do druku\]](#).
- rozłóżcie na stołach materiały edukacyjne, np. [Kartę Praw Mieszkańca – materiał do pobrania \[plik PDF do druku\]](#), [Narzędziownik Obywatelski – materiały do pobrania \[pliki PDF do druku\]](#). Więcej publikacji i broszur

znajdziecie na stronie [akcji Masz Głos – publikacje](#) lub możecie bezpłatnie zamówić – [link do formularza](#).

Gdyby udało się ulokować przy stoisku kogoś, kto odpowie mieszkańcom na ewentualne pytania – byłoby idealnie.

→ **Quiz samorządowy**

Nauka przez zabawę to jest to, nawet tak niełatwej tematyki jak samorządowa. A quizy i krzyżówki lubi każdy, niezależnie od wieku.

Przeprowadźcie quiz samorządowy, który każdy może wypełniać indywidualnie, ale możecie też przeprowadzić turniej z drobnymi upominkami – może jedną z nagród będzie np. spotkanie

z burmistrzem? Pytania dopasujcie stopniem trudności do wieku uczestników. Warto poważne pytania natury ogólnej (o rolę samorządu) przeplatać pytaniami z wiedzy o Waszej gminie (np. kto jest burmistrzem). Przykładowy [quiz samorządowy – link do materiału](#) [[formularz online](#) i do [formularza PDF – do druku](#)].

→ **Afisz: zadaj pytanie radnym**

Czego mieszkańcy chcieliby się dowiedzieć, ale boją się lub wstydzą zapytać? Przygotujcie afisz, przygotujcie flamastry, zachęcajcie mieszkańców do zapisywania pytań na afiszu lub – w innej wersji – do wrzucania kartek z pytaniami do specjalnej skrzynki. Afisz ma tę

przewagę, że od razu widać, co najbardziej interesuje mieszkańców i może zachęcać do rozmów na gorąco.

Pamiętajcie, aby dla wszystkich było jasne, co zrobicie z pytaniami. Czy posłużą Wam do dalszego drążenia wybranych zagadnień, czy je opublikujecie w mediach społecznościowych, czy umówiliście się z samorządowcami, że oni na nie odpowiedzą – jeśli tak, to gdzie i kiedy. Może chcecie, aby odpowiedzieli podczas spotkania z mieszkańcami w formie kawiarenki obywatelskiej lub debaty, którą zorganizujecie wspólnie z innymi organizacjami? A może podczas dyżury radnych, o którym wzmianka wyżej?

→ **Rozgrywki sportowe z drużyną radnych, urzędników i wójta**

Piłka nożna, siatkówka, koszykówka a może szachy lub przeciąganie liny? To na pewno zwiększy rozpoznawalność radnych, „odczaruje” władzę i ułatwi mieszkańcom dalsze kontakty. Jeśli nie lubicie rywalizacji, to może wspólna wycieczka rowerowa?

→ **Mapa samorządowych marzeń**

Jak ma wyglądać Wasza gmina za kilka lat? Jakie pomysły czy inicjatywy powinny być w niej zrealizowane? Powieście planszę w widocznym miejscu, przygotujcie pisaki. Zanim jednak to zrobicie, przemyślcie, co wydarzy się z mapą po festynie czy innym wydarzeniu, podczas którego

będziecie zachęcać mieszkańców do jej wypełniania. Przekażecie ją decydentom? Marzenia mieszkańców to dobry punkt wyjścia i inspiracja do dalszych działań – możecie za jakiś czas zaprosić mieszkańców i władze samorządowe na spacer badawczy, zorganizować debatę lub porozmawiać o sprawie podczas kawiarenki obywatelskiej. Ważne, aby zachęcając mieszkańców do wypełniania mapy, od razu wyjaśniać im czemu to ma służyć. [Mapa samorządowych marzeń – link do materiału \[plik PDF do druku\]](#).

→ **Kawiarenka obywatelska**

To dobry sposób, aby w nieformalnej, a więc mniej stresującej atmosferze mieszkańcy mogli

porozmawiać z samorządowcami, dopytać o niezłatwione sprawy, podpowiedzieć ważne dla mieszkańców decyzje. Wystarczy postawić 3-4 stoliki z krzesłami, na stolikach postawić talerze z upieczonym w domu ciastem lub paluszkami. [Jak zorganizować kawiarenkę – link do materiału.](#)

→ **Spacer lokalny**

Jeśli w waszej miejscowości jest miejsce, które wymaga zmiany i chcecie do tego przekonać przedstawicieli lokalnych władz, warto zabrać ich – w towarzystwie mieszkańców – na spacer. [Jak zorganizować spacer lokalny – link do materiału.](#)

→ **Debata o lokalnej sprawie**

To bardziej ambitne przedsięwzięcie, z pewnością trudno będzie je wpisać w program festynu, ale przecież święto Waszego miasta może być obchodzone w różnych formach i niekoniecznie w ciągu jednego dnia – możecie zrobić imprezę towarzyszącą. Wybierzcie wcześniej temat, umówcie się na udział przedstawicieli władz, zaproście mieszkańców (zadbajcie, aby przyszły osoby, które znają się na temacie). [Jak zorganizować debatę – link do materiałów.](#)

Działania online

Media społecznościowe to dobre miejsce do animowania społeczności lokalnej, np. grupy na Facebooku, profile sołectw, organizacji. Co możecie zrobić w tych miejscach?

- Opublikujcie **post z pytaniem do mieszkańców** o pomysły związane z gminą – niech napiszą je w komentarzach. Do posta załączcie mapę marzeń jako grafikę – [link do materiału \[plik PNG\]](#). Wkrótce po tym opublikujcie mapę jeszcze raz, ale z naniesionymi pomysłami,

które zgłosili mieszkańcy. W takim poście warto oznaczyć urząd gminy, miasta, lokalnych decydentów.

- Zaproście do **rozwiązywania quizów samorządowych – link do materiałów [formularze online]**.
- Opublikujcie post z „**Kartą Praw Mieszkańca**” – **link do materiału**. Możecie przygotować **posty z hasłami** prezentującymi wybrane przez siebie prawa.
- Zróbcie **post typu „zapytaj radnego”**, w którym w komentarzach mieszkańcy będą mogli pytać o ważne dla nich sprawy.

Wcześniej umówicie się z jakimś radnym, że będziecie robić taką rzecz i że przekażecie mu pytania. W niedługim czasie opublikujecie odpowiedzi. Możecie też **zrobić live'a** z radnym, radną.

Dla organizatorów

- 1) Wybierzcie termin i miejsce działania z odpowiednim wyprzedzeniem – lokalne wydarzenie z tradycją ułatwi sprawę udziału mieszkańców.
- 2) W przypadku organizacji wydarzenia w miejscu publicznym powinniście uzyskać zgody.
- 3) Pomysł na swoje działanie dopasujcie do charakteru wydarzenia i do Waszych możliwości organizacyjnych – lepiej zrobić mniej a dobrze i wykorzystać zdobyte doświadczenia w kolejnym roku.

4) Zadbacie o dostępność miejsca dla osób z różnymi potrzebami.

5) Pamiętajcie o uzyskaniu zgody organizatorów wydarzenia na dodanie Waszej inicjatywy do programu. Poproście, aby uwzględnili Was w promocji. Informacja na plakacie przygotowanym przez organizatorów, zapowiedź ze sceny, będą dodatkową zachętą dla mieszkańców.

6) Spróbujcie zachęcić władze lokalne do wsparcia Waszej inicjatywy – nie tylko poprzez udział w niej, ale też w formie dofinansowania materiałów czy wykorzystania gminnych kanałów komunikacji. Możecie powołać się na ustawę o samorządzie gminnym, zgodnie z którą „gmina podejmuje działania na rzecz

wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w szczególności wśród młodzieży, angażując ją w sprawy dla niej istotne” (art. 5b. 1.).

7) Przedstawiciele władz lokalnych zaproście z wyprzedzeniem, omówcie ich rolę.

8) Pamiętajcie o sojusznikach: lokalne organizacje społeczne czy instytucje mogą pomóc Wam w dotarciu do szerszego grona mieszkańców, użyczyć sprzętu, pomóc podczas samego wydarzenia. Współdziałanie wzmocni też prestiż wydarzenia – w oczach mieszkańców, władz i mediów.

9) Zadbajcie, aby informacja o Waszym działaniu dotarła do mieszkańców. Warto przygotować plakaty i posty w mediach

społecznościowych – swoich i sojuszników.
Koniecznie nawiążcie współpracę z lokalnymi mediami.

10) Pamiętajcie o podsumowaniu, podzieleniu się wnioskami ze spotkania z mieszkańcami i samorządowcami – może relacja online, albo krótki tekst w lokalnej gazecie.

11) Podziękujcie osobom zaangażowanym w przygotowanie i biorącym udział w waszym wydarzeniu.

Jesteśmy ciekawi, co zrobiliście!

Oznaczcie nas [@MaszGlos](#) albo dajcie znać na grupie [Społeczność Masz Głos](#)

